

РЕЗОЛЮЦІЯ

Діалогу

«Щодо рентної плати за користування радіочастотним спектром України. Перспективи. Ризики. Застереження»

м. Київ

8 грудня 2023 р.

Преамбула

Асоціацією «Телекомунікаційна палата України» проведено Діалог «Щодо рентної плати за користування радіочастотним спектром України. Перспективи. Ризики. Застереження».

Метою проведення Діалогу є обговорення проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та Закону України «Про електронні комунікації» щодо рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України», який передбачає різку зміну поточних умов оподаткування користувачів радіочастотного ресурсу шляхом одномоментного скасування всіх спектральних коефіцієнтів для користувачів радіочастотного ресурсу - для виду радіозв'язку "стільниковий радіозв'язок" і ширини смуги радіочастот, отриманої відповідно до ліцензій, виданих до 1 січня 2022 р. на тендерних засадах.

Участь у Діалозі взяли представники Посольства Туреччини в Україні, Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку, Державної регуляторної служби України, Державної податкової служби України, офісу Ради бізнес омбудсмена України, Офісу залучення інвестицій, учасники Телекомпалати. Серед запрошених до Діалогу, також Департамент технологій та безпеки Секретаріату Кабінету Міністрів України, Головний департамент з питань впровадження реформ Адміністрації Президента України, НКЕК, Міністерство цифрових трансформацій України, Міністерство економіки України, а також Головний розробник законопроекту та його ініціатор.

Обговорення

Міністерство фінансів України 22 листопада повторно оприлюднило для громадського обговорення проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та Закону України «Про електронні комунікації» щодо рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України». Його редакція не враховує зауважень та пропозицій, які направлялися бізнесом та Асоціаціями і викликає серйозні обурення у інвесторів та членів Асоціації, так як *передбачає відміну підвищувальних і понижувальних коефіцієнтів*, що застосовуються до ставок рентної плати за користування радіочастотним ресурсом, визначених підпунктом 254.4 ст. 254 Податкового кодексу України, для стільникового радіозв'язку (рядок 11 таблиці).

Спектральні коефіцієнти сьогодні застосовуються тільки в трьох діапазонах 2600 МГц, 1800 МГц та 900 МГц і строк для їх застосування у Кодексі вже існує та обмежений часом дії ліцензій проданих операторам державою у 2017-2018 рр. на відкритих тендерах зі строком до 15 років кожна.

Ліцензійні зобов'язання, як і смуги, виділені кожному оператору, також не змінювались і не зміняться до закінчення строку цих ліцензій.

Сьогоднішні спроби держави достроково відмінити ці коефіцієнти негативно впливають на інвесторів, які вимушені будуть переглядати свої 15-річні бізнес-кейси, для них це не зрозуміло і викликає питання.

Законопроект має значний вплив на турецькі інвестиції в Україні, так як компанія «лайфселл», що є членом Асоціації, є найбільшою Турецькою інвестицією в Україні. Торгові радники Посольства Туреччини в Україні, які взяли участь у Діалозі, відмітили, що телекомунікаційний сектор надто чутливий до непослідовних регуляторних рішень держави, особливо в ці неспокійні часи, і важливим тут для інвестора є те, щоб ринок залишився стабільним і прозорим для того, щоб конкуренція розвивалась.

Розрахунки змін у податковому навантаженні для операторів мобільного зв'язку у 2024 р. прогножуються таким чином, що для ПрАТ «Київстар» бюджетні зобов'язання стають меншими на 80,5 млн. грн/рік, для ПрАТ «ВФ Україна» збільшуються на 0,9 млн. грн/рік, тоді як для ТОВ «лайфселл» річна рента зростає одночасно до 132,5 млн грн./рік. При цьому, економічна вигода для держави складе близько 56,3 млн. грн на рік, що демонструє річний приріст всього на 2,6 % порівняно з поточними умовами оподаткування.

Коефіцієнти допомогли державі продати ліцензії і тоді інвестори принесли в бюджет 63,9 млрд. грн, справедливо розраховуючи на те, що ці спектральні коефіцієнти будуть діяти на весь строк отриманих ними ліцензій, відповідно сформували CAPEX до 15 років дії ліцензій в перспективних діапазонах, маючи розуміння наявності гарантій від держави у вигляді коефіцієнтів для покриття ризику невиправданої концентрації спектру і монополізму.

Інвестор розрахував на відсутність додаткових податкових навантажень та можливість планування капітальних інвестицій на розбудову та відновлення мереж, відповідно до розрахунку необхідності і ефективності наявного у нього спектру, адже будь-які додаткові фінансові потреби міняють інвестиційний кейс.

Учасники в обговоренні погодилися, що розробка цього законопроекту має відбуватися у тісному діалозі з його ініціаторами та ідеологами і з безумовним дотриманням принципів державної регуляторної політики, насамперед послідовності, ефективності, передбачуваності та прозорості.

Важливою і першочерговою умовою у процесі розробки Законопроекту є участь Регулятора та проведення досліджень впливу на спектральні накопичення, номінали радіочастот, можливості розбудови мереж і покриття зв'язком, технічні та експлуатаційні умови користування, відповідність вимогам, нормам і правилами Європейського Союзу, умов роботи мереж у особливий період тощо, бо саме сфера електронних комунікацій зазнає структурних змін у разі прийняття Законопроекту.

Механізми, що визначені у Законопроекті, не узгоджуються з напрямками і заходами, які на сьогодні державою формуються у Стратегії розвитку сфери електронних комунікацій до 2030 р., що розробляється відповідно до ст. 6 Закону України «Про електронні комунікації» і буде затверджена в найближчій перспективі Кабінетом Міністрів України.

Всі учасники зустрічі готові до конструктиву та подальшої роботи над законопроектом, а також долучати інших стейхолдерів для більш широкого обговорення і деталізації.

РЕЗЮМЕ

В Україні саме спектральні коефіцієнти забезпечують справедливі умови оподаткування відповідно до заходів, що вживаються при освоєнні кожним окремим користувачем радіочастотного спектру та кількістю його накопичення.

Нинішній стан спектру та його структура розподілу радіочастот - це очевидна дія спектральних коефіцієнтів, і їх відміна може призвести до зміни умов гармонізації спектру.

Наразі, таке регулювання здійснюється без необхідних заходів з відстеження результативності діючих норм Податкового кодексу України, Закону України «Про електронні комунікації», належного Аналізу регуляторного впливу та без дотримання вимоги підпункту 4.1.9 пункту 4.1 ст. 4 Податкового кодексу України та має очевидні ризики для ринку і інвесторів. Законопроект має ряд застережень щодо його прийняття і впровадження.

Не допустимим є розгляд питання умов і строку дії спектральних коефіцієнтів без дослідження впливу на конкуренцію, впливу на спектральні накопичення, номінали радіочастот, технічні та експлуатаційні умови користування, відповідність вимогам, нормам і правилами Європейського Союзу, умов роботи мереж у особливий період тощо.

Підготовка Законопроекту потребує відкритості, послідовності державного регулювання і вимагає від розробника тривалого і широкого публічного обговорення.

Подальші дії:

1. підготувати та направити позиційне звернення усім заінтересованим державним органам про проведення Діалогу і проблематику питання та необхідність продовження і розширення кола учасників;
2. в межах регуляторних процедур направити Міністерству фінансів України та Державній регуляторній службі України пропозиції та зауваження до оприлюдненого законопроекту з відповідною аргументацією, просити їх не погоджувати законопроект у такій редакції;
3. продовжити та розширити коло учасників Діалогу з усіма заінтересованими державними органами для змістовної співпраці та додаткового опрацювання законопроекту з профільними фахівцями з радіозв'язку для оцінки наявності проблемних питань в адмініструванні рентної плати за користування радіочастотним ресурсом, користувачів і спектральних змін.
4. за участі Ради бізнес-омбудсмена, Офісу ефективного регулювання (BRDO), Національного регулятора та інших зацікавлених сторін, ініціювати дослідження впливу (регуляторного, економічного, конкурентного тощо) даного законопроекту на стабільне функціонування ринку електронних комунікацій, особливо в умовах зростаючих кіберзагроз та хакерських атак на об'єкти телекомунікаційної інфраструктури.